

Förvaltningsrådet för HELCOM MPA-området S:t Anna-Missjö

Anteckning möte Stinsen Söderköping den 30/1 2020 kl 9:00-14:30

Plats: Stinsen Söderköping
Närvarande: Anna-Karin Utbult Almkvist, Missjö
Lotta Rosell, Missjö
Alfred Bergström, Kallsö
Anders Johansson, Kallsö
Göran Johansson, Lammskär
Helen Forsman, Aspöja
Sören Berglund, Aspöja
Carl Hamilton, Skärgårdsrådet
Martin Larsson, Länsstyrelsen
Lars Gezelius, Länsstyrelsen

1. Välkomna och val av justeringsperson

Lars hälsar alla välkomna och då särskilt våra nya medlemmar, Helen och Sören. Göran får uppdraget att justera anteckningarna. Martin informerar att Håkan Bergström meddelat att han fått förhinder.

2. Föregående anteckningar

Förra året blev ett år då förvaltningsrådet endast höll ett möte även om det som vanligt varit en hel del aktiviteter som pågått och berör området av olika aktörer. Anteckningarna från det mötet har inte blivit justerade. Martin delade ut anteckningarna ändå och gjorde en kort genomgång av det som var uppe på mötet. Alla som var deltagande på det mötet får uppdraget att läsa igenom anteckningar efter mötet och återkoppla till Martin om något behöver justeras.

Calle informerar att det blev ett projekt om strandstädning 2019 men man kunde inte förbruka hela bidraget då. Nu jobbar man med att söka finansiering även för 2020 med vissa justeringar. Fortfarande oklart om Norrköpings kommun som inte var med 2019 kan vara med i år. En reflektion över det som samlats in var är att balplast är en av fraktionerna som varit ganska stor. Idag finns ett system för insamling av detta men det kan bara göras vid vissa bestämda tillfällen och det blir då väldigt knepigt med logistiken.

Calle har även haft kontakter med och kan meddela att vi är välkomna på ett studiebesök i Biosfärsområde Blekinge skärgård om vi vill.

3. Kort historik och bakgrund

- Varför finns förvaltningsrådet?

Lars ger en bakgrund till HELCOM utpekanden hos medlemsstaterna. Sverige rapporterade in detta område i mitten av 90-talet. HELCOM har senare förväntat sig att det skulle finnas någon form av skötselplaner/förvaltningsplaner för områdena. Många objekt (som redan är naturreservat eller nationalparker) hade det men några bara på delar. Ett projekt arbetade därför fram samverkansplanen för området med deltagande från ca 40 personer. I samband med detta diskuterades fortsättningen och man kom fram till att man ville ha ett förvaltningsråd i området. Man var också överens om att förvaltningsrådet skulle ha en sammansättning bestående av en ordinarie och en suppleant för varje av de markägande öarna, en för kommunerna och en ordförande och sekreterare från länsstyrelsen.

- Hur har vi försökt jobba hittills?

Martin informerar hur förvaltningsrådet fungerat hittills. I rådet har vi försökt driva på frågor som tagits upp i förvaltningsplanen men även utbyta information om sådant som händer och direkt eller indirekt berör området. Många av insatserna som behövs är inte sådant som man i rådet kan genomföra själva eller har mandat att kunna påverka men det är ändå viktigt att utvecklingen följs och inspel kan ges där det går.

Det har varit en uppfattning att fiskefrågorna respektive landskapsvårdsfrågorna är angelägna och att det därför varit önskvärt med personer som velat samordna arbete kring dessa frågor. Utöver det har enskilda personer i rådet men även andra fått uppdrag om att genomföra olika insatser i linje med planen. En utmaning har hela tiden varit att få fler engagerade i genomförandet och i konkurrens med annat hinna få saker utfört.

4. **Presentationsrunda**

- Vilka är vi, roller, särskilda intressen/kompetenser och förväntningar?
Då några är nya i gruppen och ambitionen är att kunna få till en liten nystart går vi laget runt för att tydliggöra varför vi är och vill vara med i förvaltningsrådet. Noteras att gruppen har en ganska god bredd vad gäller sysselsättning och intresse i området.

5. **Samverkansplanen och dess åtgärdsprogram**

- Åtgärdsstrategiernas uppbyggnad?
Lars och Martin nämner att samverkansplanens åtgärder är grupperade och sammanlänkade i ett antal åtgärdsstrategier. Alla som inte har planen får ett ex så man i lugn och ro kan gå in och titta på dessa åtgärdsstrategier och åtgärderna till nästa möte.
- Hur har det gått med genomförandet av åtgärder?
Lars och Martin visar en excellfil där samtliga åtgärder i samverkansplanen finns listade och kommenterade utifrån länsstyrelsens uppfattning om status idag. En del åtgärder i filen och hur statusen är kommenteras särskilt. Inspel på vissa punkter ges spontant. Tanken är att filen ska kunna användas som verktyg i gruppens arbete så lämpliga insatser prioriteras.
En åtgärd som direkt diskuteras är önskemålet om att få till eldningsförbud under den mest känsliga perioden på året. Dels visar de senaste åren att många besökare i området eldar på olämpliga platser och vid olämpliga tider. Dessutom har inte räddningstjänsten resurser att kunna agera tillräckligt snabbt om en brand uppstår. Rådet är enigt om att vi måste verka för att detta ska kunna hanteras annorlunda detta år.
Beslut att: Martin och Anna Karin ska gå igenom de inspel vi tidigare lämnat till olika aktörer och sätta samman ett utkast till ny skrivelse som cirkuleras i gruppen de närmaste veckorna.

- Revideringsbehov, är excellfilen ett bra stöd?
Om filen ska kunna vara ett stöd i gruppens arbete är det viktigt att alla tittat igenom den och funderat om de bedömningar som gjorts är rimliga eller om det är något som ska revideras. På sikt kan det ju även bli aktuellt att fundera på om samverkansplanens åtgärdslista bör revideras ytterligare så att ej aktuella åtgärder tas bort och ev nya läggs till.

Beshutas att: Martin skall skicka ut filen digitalt och samtliga uppmanas gå igenom den och återkoppla kring sådant som kan behöva justeras gällande nuvarande status.

6. **Ekonomi**

Martin informerar om att länsstyrelsen vanligtvis fått 200 000 - 300 000 kr som ett extra anslag/år till resurserna för förvaltning av skyddade områden för att kunna hålla igång ett förvaltningsråd och jobba med området. Länsstyrelsen brukar försöka budgetera så att majoriteten av dessa medel ska kunna användas för olika riktade åtgärder och kostnader kopplat till rådets aktiviteter. Fördelen att resursen kommer på detta sätt är att man kan använda den tillsammans med andra medel som ordinarie skötselanslag och diverse projektmedel. På detta sätt finns viss flexibilitet då man genomför åtgärder. Anslaget för 2020 har ännu inte kommit men vi förutsätter att vi ska kunna jobba vidare som tidigare om inget drastiskt händer.

7. **Aktuellt i skärgården**

- Aktuella frågor Aspöja, Lammskär, Kallsö respektive Missjö?
Helen informerar att uppförandet av en avsaltninganläggning på Aspöja har fått godkänd finansiering. Vidare nämns att flera på Aspöja jobbar med att kunna utveckla turismen mer men det finns många saker som är begränsande.
- Vad händer inom region/kommun?
Calle nämner att det finns ett förslag att försöka få till en träff med Östergötlands riksdagsmän i slutet av sommaren för att kunna lyfta och visa på viktiga frågor för skärgårdsområdet.

- Förslag på fiskefredning (REfisk-projektet)?

Lars berättar att 18 områden i hela skärgården blev aktuella att lämnas vidare till Havs- och vattenmyndigheten (HaV). I många fall har det varit positiva inspel även om man tycker införandet av fiskefredning kommer sent. Man har även påtalat att storskarven behöver förvaltas i dessa områden om det ska vara någon mening med fiskefredningen. Lars informerar vidare att HaV jobbar med förslagen och man föreslår även vissa justeringar i övrig fiskelagstiftning. De viktigaste max 1 öring/fiskare och dag samt max 3 gädda eller gös/fiskare och dag. Anders påtalar att Östergötland borde göra som en del andra län gjort och ta fram en modernare skarvförvaltningsplan.

Beslutas att: Lars och Martin tar med frågan om skarvförvaltningsplan hem till jaktvårdshandläggarna.

- Naturvårdsförvaltningen Länsstyrelsen?

Fågelskydd

Lars och Martin berättar att man nu jobbar med en revidering av fågelskydd som bygger på de senaste kustfågelinventeringarna. Utkastet till förändringar ska bearbetas och en remiss arbetas fram nu i vår. Förändringarna kommer sannolikt inte bli så stora men som vanligt kommer vissa objekt tas bort eller justeras och några tillkommer. Det finns en rapport på länsstyrelsens hemsida som redovisar de senaste inventeringarna av fågelskydd men även många andra delar av skärgården.

Beslutas att: Martin ska skicka ut fågelrapporten till gruppen digitalt.

Projekt LIFE CB

Martin informerar översiktligt om det man uppnått i LIFE-projektet som nu är avslutat. Många delobjekt (Natura 2000-områden) både i HELCOM-området och på andra platser i kust och skärgård har berörts av insatser. Ambitionen nu måste vara att vi säkerställer och följer upp det som genomförts så det blir långsiktigt, både gällande marker som restaurerats och kräver hävd, andra miljöer men också sådana

aktiviteter som minkbekämpning. I den ordinarie förvaltningen kommer sådana insatser ha hög prioritet de närmaste åren. Calle frågar om det har gjorts eller är möjligt att relatera projektets utförda insatser till de utredningar och kartläggningar av hävdade arealer och djur som gjorts genom åren. Martin svarar att man gjort avstämningar som visar hur mycket mera mark som genom åtgärderna blivit tillgängliga för att erhålla jordbruksersättningar. Sedan finns säkert en del ytterligare areal som ännu inte nått sådant skick (behöver mer tid i hävd) eller kan behöva någon ytterligare insats för att kunna kvala in längre fram. Förutom ökade arealer i hävd som är positivt i sig har flera av brukarna också återkopplat att projektet bidragit till bättre och stabilare beten som därmed kräver mindre arbete och osäkerheter utöver att många även kunnat jobba med uppdrag i projektet. Djurhållningens framtid diskuteras efter Anna Karins påpekande om att det är angeläget att bestämma om och i så fall hur man bevakar kommande stödperioder mm. Som alltid kan det komma förändringsförslag som kan få negativa konsekvenser för förutsättningarna för det framtida skärgårdsjordbruket. Martins förslag är att vi i förvaltningsrådet fortsätter jobba vidare systematiskt för att lyfta, bevaka och försöka påverka förutsättningarna för skärgårdsjordbruket.

Beslutat att: Gruppen tycker det är ett bra förslag och Anna Karin är beredd att fortsätta ha huvudansvar att hålla ihop dessa frågor.

- Projekt Coast4Us?

Calle och Lars informerar om att projektet fortsätter även detta år. Tre pilotområden i Ög är med varav Bergön med omnejd är ett.

Lars och Martin deltar på en liten del, mest med fokus att kunna bidra med inspel på kunskapsunderlag om naturvärden men också arbete med att ta fram underlag för ett framtida nytt reservat i området vid Tyxholmarna.

- Nationellt och internationellt HELCOM?
Inget nytt togs upp under denna punkt.
- Turism och besöksnäring?
Calle informerar att HPU-projektet där man jobbat med att ta fram paketlösningar för turism nu avslutas. Att jobba vidare med ett platsutvecklingsprojekt diskuteras.

8. Förvaltningsrådet 2020

- Viktiga frågor att prioritera 2020?
Under mötet har flera saker diskuterats som rådet tycker är viktiga att fortsätta driva. Gruppen ska på nästa möte utifrån ev inspel på excellfilen som listar statusen för samverkansplanens åtgärdsförslag diskutera vidare och ta beslut vad man kan jobba med 2020.
- Hur bör vi jobba i rådet och hur håller vi kontakt med varandra?
Konstateras att det är svårt att hålla kontakt och att få med alla på möten, särskilt om det behöver flyttas på olika sätt.
Beslutas att: Vi i fortsättningen ska bjuda in och låta alla i rådet delta på mötena för att få bättre kontinuitet och öka deltagandet i gruppen.
- Arbetsgrupper och särskilda uppdrag, hur får vi jobbet gjort?
Denna punkt måste diskuteras mer på kommande möten då vi tydligare ser vilka frågor som är mest aktuella 2020. Några saker har redan beslutats, se övriga punkter i denna anteckning.

9. Informationsspridning och aktivering av andra

- Hemsida och/eller andra lösningar?
Frågan om att bygga upp en ny hemsida är en långbänk och har varit svår att få löst. Martin har bollen att beställa en ny hemsida och driva detta vidare men det har ännu inte kunnat lösas av olika skäl.
Beslutas att: Ett lämpligt domännamn ska köpas in och någon firma som kan bygga en enkel och billig hemsida ska anlitas. Martin har haft kontakt med en firma tidigare men det kan behövas ställa fråga till flera. Lotta och Helen har förslag på firmor de vet kan göra denna typ av jobb och ska förmedla dessa till Martin.

- Särskilda aktiviteter?

Gruppen är överens om att de aktiviteter vi ordnat genom åren för att bjuda in intresserade och diskutera områdets värden mm har varit bra. På nästa möte ska vi diskutera om det är lämpligt och finns utrymme att göra någon aktivitet 2020.

10. Kommande möte/möten

Beslutas att: Nästa möte hålls den 23 mars, förslagsvis på Stinsen även denna gång.

Gruppen är överens om att vi ska försöka hålla mötet därefter kombinerat med en studieresa till Biosfärsområdet Blekinge.

11. Övriga frågor

- Skärgårdsråd

Calle informerar att nästa möte i skärgårdsrådet är den 27/3.

Skärgårdsrådet är ett bra forum där olika aktörer kan hålla varandra informerade.

- Projekt IORS

Calle berättar om projektet som beviljats medel från Leader Kustlandet.

Flera kommuner däribland Valdemarsvik och Söderköping samt företag är med och gör test på en förflyttningsbar sopåtervinning. Syftet är att hitta en fungerande lösning när ny lagstiftning om sopsortering kommer 2021 som kommer kräva sortering nära hemmet.

- Projektidé bärgning av spökgarn.

Calle informerar att vattenrådet har sökt medel för ett projekt och hoppas få jobba med det 2020. Ambitionen är att åtgärda sådant som är känt och ligger kvar på bottnarna. Yrkesdykare kommer att anlitas och det man samlar in kommer lämnas för återvinning/till sopsortering om projektet beviljas.

12. Avslutning

Lars förklarar mötet avslutat.

Martin Larsson, sekreterare

Göran Johansson, justerare